

CAL GENER: HISTÒRIA D'UN MAS RECONVERTIT EN ALLOTJAMENT RURAL

Victòria Bassa i Garrido, cap de l'assessoria tècnica d'APCECC-Monumenta

Descripció històrico-arquitectònica

Cal Gener o “la Casa Gran de Les Peces”, ubicada al Baix Penedés, és un clar exemple de masia de dos cossos edificada sobre restes medievals del S.XIII-XIV. Una de les reformes més importants portades a terme a l'edifici va ser a l'any 1698, i una segona a l'any 1778, dates esculpides a dues llindes de les finestres de la façana principal.

I. Imatge antiga de Cal Gener al segle XIX

II. Imatge actual de la façana principal de Cal Gener

La casa pairal de tres plantes convida a l'accés per un arc de mig punt amb pedra adovellada, retallada per un contrafort. A planta baixa, amb una tipologia arquitectònica tradicional i ben conservada, feien vida els masovers que conreaven les terres i arquitectònicament destaca el cub circular de grans dimensions a on es trepitjava el raïm, el celler original amb un cub soterrat folrat de peces vidrades a on es recollia i el vi, la cuina amb el foc a terra original i una pica de rentar de pedra d'una sola peça. Hi ha una magnífica capella amb unes pintures originals al fresc sense restaurar que podrien ser del S. XVII-XVIII que era l'antic oratori del poble abans de que es construís l'església del Sagrat Cor (1880).

III. Imatge de l'oratori de planta baixa amb les pintures al fresc

IV. Imatge de la pica de pedra de la cuina

V. Imatge del celler

La planta primera o planta noble, on feien vida els propietaris, té quatre dormitoris dos d'ells amb recambra i guarnits amb dues arcades amb motlures de guix del S.XVIII. La sala central té uns magnífics finestrals i balcons a la façana principal, una cuina i un menjador més petits pel servei diari.

VI. Imatge d'un dels dormitoris principals

VII. Imatge del menjador petit

VIII. Imatge de la planta noble o principal de la casa

La planta segona era la zona destinada a graner a on encara es conserven les sitges originals destinades a guardar la collita durant l'hivern.

IX. Imatge d'una zona de l'espai de golfes de la planta segona

Un gran tret diferenciador d'aquesta masia és el meravellós treball d'esgrafiats de la seva façana principal amb una iconografia detallada de la època amb personatges i motius geomètrics de gran bellesa. Aquesta façana va ser restaurada a l'any 1984 sota la direcció de l'arquitecte Joan Puig que va realitzar una fantàstica tasca de recuperació dels dibuixos originals que van ser de nou reproduïts en un nou esgrafiats realitzat pel mestre Jaume Amat, deixeble d'en Ferdinandus Serra, autor dels esgrafiats de la casa del gremi dels Velers de Barcelona, entre altres.

X. Imatge del rellotge de sol de la façana esgrafiada

XI. Imatge de la porta adovellada d'accés

XII. Imatge dels esgrafiats antics recuperats

Cal Gener està inclosa en el catàleg d'edificis històric-artístics de les Normes Subsidiàries de Planejament del municipi d'Albinyana.

L'adequació de la casa a allotjament rural

Cal Gener al llarg dels segles va estar vinculada únicament al món agrari i la seva disposició arquitectònica interior, perfectament conservada, ho demostra. La davallada del sector de l'agricultura precedida per situacions extremes com l'atac de la fil·loxera a l'any 1895 i la gran epidèmia del còlera va assolir la comarca per complet i va provocar moviments migratoris dins de Catalunya. La posterior evolució industrial va afavorir un canvi progressiu en la mentalitat i en la manera de viure. Cal Gener va passar de ser un mas envoltat de terres de conreu a l'actual casa pairal integrada al casc urbà de la població.

El seu últim i actual propietari, amb vincles familiars i territorials amb l'entorn la va comprar a l'any 1982. Des del primer dia es va treballar intensament en la seva restauració arquitectònica alhora que es realitzava activitat agrícola amb una producció d'abast familiar de vinyes, olivars i arbres fruiters.

L'any 1998 Cal Gener passa a formar part dels socis privats de Monumenta amb la voluntat de poder treballar i vetllar conjuntament amb altres socis per aquest patrimoni arquitectònic. Per poder garantir la seva conservació i manteniment en condicions

òptimes, finalment a l'any 2002 aposta per engegar un negoci d'allotjament rural, amb el format de casa de poble compartida, i es converteix en soci professional de Monumenta.

L'adequació arquitectònica va ser mínima ja que els espais estaven ben dimensionats podent oferir finalment quatre dormitoris dobles ubicats a la planta principal de la casa. La recuperació original dels espais de planta baixa i de les golfes van permetre complementar el servei d'allotjament rural amb el de Casa-Museu de manera que l'estada a la casa es complementa amb una visita guiada pel conjunt per poder conèixer de primera mà com es desenvolupava la vida rural a un mas d'aquestes característiques, a on senyors i masovers compartien el dia a dia.

Balanç del negoci de turisme rural i futur patrimonial

Des de l'any 2002 de l'apertura de la casa d'allotjament rural, el negoci ha anat fluctuant, accentuant-se una davallada notable durant aquests últims anys de la crisi. S'han buscat solucions alternatives com el lloguer dels espais de la casa de manera puntual per a reunions de treball per part de l'administració local i associacions. La rendibilitat obtinguda al llarg d'aquests anys ha ajudat al manteniment bàsic de l'edifici, i el fet de que és la primera residència del propietari ho ha facilitat però no ha sigut possible escometre inversions més importants.

El propietari de Cal Gener ha invertit els últims trenta anys en mantenir aquest patrimoni en perfectes condicions, amb una dedicació i estima absoluta. La nova generació rebrà aquest llegat patrimonial amb la gran responsabilitat de conservar-lo i mantenir-lo, com a mínim, amb el mateix respecte i dedicació que ho ha fet la generació anterior. Es per això absolutament vital poder transmetre a les noves generacions, la passió per la conservació d'un patrimoni tan arrelat a la nostra terra fent-los partícips des de l'inici, no només del coneixement de la pròpia història familiar, si no del mecanisme de gestió i administració d'aquest patrimoni per a que el dia que hagin de prendre decisions sobre el mateix ho facin amb seguretat, coneixement i responsabilitat.

XIII. Imatges del menjador a planta baixa

XIV. Imatge de l'escala interior de la casa

Cal Gener, amb una història de més de 300 anys, ha sigut capaç de mantenir-se i adequar-se als canvis propis dels nous temps gràcies a la voluntat dels seus propietaris que treballat per vetllar i mantindre aquest llegat sense perdre mai l'esperit del mateix. Aquest esperit és el que ens fa pensar que aquest patrimoni és vital potenciar-lo i particularment aquesta arquitectura domèstica tant present i tant arrelada al nostre país que cal revaloritzar amb la màxima categoria de patrimoni cultural.